



Téma



Názor



Právo

**Zákon o rozpočtových pravidlech
/ str. 2-4**

**Novela zákona o zemědělském
půdním fondu / str. 6**

**Další rok právní poradny SMS ČR
/ str. 9-13**

Úvodník

Stáváme se vlajkovou lodí principů LEADER

Říká 1. místopředseda SMS ČR Radim Sršeň v předvečer 5. Republikového shromáždění

Vážení přátelé, prázdniny utekly jako voda a stojíme na prahu podzimu. I přes letní zdálo by se „okurkovou sezónu“ Sdružení místních samospráv ČR nezahálelo a řešilo palčivé problémy, které nás všechny trápí. Ať již se jedná o neustále bobtnající a nesmyslnou administrativní zátěž obcí, nejnověji v podobě zákona 250/2000 Sb., jež nám nesmyslně ukládá vypisovat grantovou soutěž i pro stokorunové příspěvky našim spolkům, rovnoprávné postavení měst i těch nejmenších obcí či likvidaci služeb na venkově. Evergreenem v tomto směru je boj za zachování pošt, k tomu se však připojila snaha zabránit rušení poboček katastrálních a finančních úřadů či nedostatek lékařů na venkově. Jedním z hlavních pilířů zůstává pochopitelně také spravedlivé a účelné rozdělování evropských a národních dotací.

K úspěchu ve vyjednáváních jsou potřeba přesvědčivé argumenty i informace. Účinným nástrojem k jejich získání jsou projekty, které naše sdružení v současnosti realizuje. Tím největším je „MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod

úřadů“, který je, troufám si říct, pilotní v celoevropském měřítku a pomalu spěje do finále. Již dnes přináší kýžené ovoce, mj. v podobě plošné podpory MAS, mj. i v oblastech jako zaměstnanost a sociální začleňování, pro jejíž realizaci měla být původně vybrána pouze malá část MASEk, či školství, kde hrozilo opanování tvorby tzv. místních akčních plánů určujících čerpání evropských prostředků obcím s rozšířenou působností.

Nejnovějším výsledkem projektu je **soubor českých i zahraničních příkladů dobré praxe spolupráce obcí na platformě MAS**. Jeho cílem je poukázat na fakt, že MASky zdaleka nejsou pouze pomyslnou „dojnou krávou“ přerozdělující dotace na rozvoj venkova, ale jde o funkční mechanismus komplexního a integrovaného rozvoje venkova. Tři hlavní sektory v místní akční skupině, tj. veřejný, soukromý a neziskový, jsou imaginárními Svatoplukovými pruty a nutnost jejich propojení chápe snad každý úspěšný starosta. Vytvořit fungující místní akční skupinu není vůbec jednoduché, vyžaduje to spoustu času a předpo-

kladem je neustálá interakce aktivní členské základny, která je nositelem MASky, a šikovných, zapálených a erudovaných lidí v kanceláři, kteří vize členů pomáhají naplňovat. Když se podaří takový mechanismus vytvořit, může sloužit k širokému spektru činností, zahrnující mj. i spolupráci obcí v oblasti veřejné správy. Příklady úspěšných zemí jako Irsko, Rakousko či Finsko ukazují, že **MASka může být efektivním nástrojem spolupráce i v oblastech odpadového hospodářství, zaměstnanosti, školství, sociálních služeb, dopravy, energií atd.**

Je dobře, že i Česká republika úspěšně přebírá metodu LEADER a stává se velmocí nejen v měřítku zemí střední a východní Evropy, ale v celé Evropské unii. Je třeba konstatovat, že v novém programovacím období jsme to právě my, kdo bude vlajkovou lodí uplatňování principu LEADER, resp. komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), jak do množství prostředků rozdělovaných přes MASky, tak do širokého spektra využití dokonce v rámci 4 operačních programů. Přeji bychom si, aby Vám inspirace touto novou „kuchařkou“ plnou příkladů dobré praxe pomohla navařit spoustu správně kořeněných a chutných jídel rozvíjejících Váš region a celý náš venkov.

Závěrem dovolu, abych Vás co srdečněji pozval na blížící se 5. Republikové shromáždění SMS ČR. Přijďte 15. září do Víru a pomozte svými nápady a problémy formulovat cíle a témata, pomyslnou kuchařku, podle které bude naše sdružení vařit v nejbližších dvou letech!

Ing. Radim Sršeň, Ph.D.

1. místopředseda

Sdružení místních samospráv ČR

Projekt je podpořen z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Reg. č. projektu: CZ.1.04/4.1.00/B6.00043.

I váš hlas rozhodne



Obec
Vír

Sdružení místních samospráv ČR je organizací, která hájí zájmy venkova, obcí i měst na krajské i celostátní úrovni. Rok 2015 je sedmým rokem existence naší organizace, přelomovým také díky Republikovému shromáždění SMS ČR, které určí směr, zásady a cíle sdružení na další léta.

Letošní Republikové shromáždění SMS ČR bude také volební, bude se tedy rozhodovat o dalším osudu sdružení.

Místo a čas konání:

Kulturní dům obce Vír (Kraj Vysočina)
úterý 15. září 2015 v 10:00 hodin
(prezence účastníků od 8:30)

**V. Republikové
shromáždění SMS ČR**



Zákon o rozpočtových pravidlech přináší obcím podstatné změny

Jak se s novinkami vyrovnat? Na to reaguje následující text

Rozsáhlé změny v poskytování dotačních příspěvků a návratné finanční výpomoci neziskovým subjektům a složkám na venkově jsou důvodem k obezřetnosti. Aktuální novela zákona 250/2000 Sb. by neměla být konečnou. Přesto je třeba jí aktuálně věnovat pozornost.

Krajské shromáždění Sdružení místních samospráv ČR, které se konalo dne 15. června v Loučce u Vizovic, obsahovalo zajímavou aktuální informaci k novele zákona č. 250/2000 Sb., která upravuje dosavadní praxi poskytování příspěvků neziskovým subjektům, na území obcí. Jak uvedla daňová poradkyně a auditorka Hana Juránková, dne 5. 2. 2015 vyšla ve Sbírce zákonů novela zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Daná novela výrazným způsobem mění zejména poskytování dotací (nutnost zveřejňování záměrů, zákonem definované náležitosti programů, žádosti, smlouvy o poskytnutí dotace, smlouvy o návratné finanční výpomoci, nutnost zveřejňování smluv o poskytnutí dotace i návratných finančních výpomocí v hodnotě nad 50 tis. Kč po dobu 3 let, změny v postupech při porušení rozpočtové kázně apod.).

Pravomoci orgánů územních samospráv celků vycházejí z příslušných zákonů. Tyto orgány mají pravomoc poskytovat dotace a návratné finanční výpomoci, anebo dary a zápůjčky. Při určení, zda územní samosprávný celek má v konkrétním případě poskytnout dotaci, dar nebo finanční výpomoc, **je nutno postupovat v souladu s:**

- **novým občanským zákoníkem § 2055 z. č. 89/2012 Sb.**, kdy obec daruje peněžité prostředky v rámci své samostatné působnosti. Rozhodnutí o poskytnutí věcných i peněžitých darů nad 20 tis. Kč je vyhrazeno zastupitelstvu obce, obecně platí §102 odst. 3 zákona o obcích č. 128/2000 Sb.), lze je poskytnout bez žádosti, případně na základě jakékoliv formy žádosti, informace atd. Příklad: příspěvek žákovi, který nastupuje do 1. třídy, seniorům na oběd, ceny v soutěžích ... Dar musí být poskytnut na konkrétní účel, ale neprovádí se finanční vypořádání, uzavírá se Darovací smlouva.
- **zákonem č. 250/2000 Sb.**, podle kterého se dotace poskytuje pouze na základě žádosti, která musí obsahovat minimálně zákonem vyžadované údaje a na účel, který určí obec v dotačním programu, pokud tyto programy vypisuje nebo na účel, který si sám žadatel formuluje ve své žádosti (individuální žádosti). Musí se provést finanční vypořádání, uzavírá se veřejnoprávní smlouva vždy bez ohledu na výši dotace



Krajské shromáždění starostů obcí Zlínského kraje v Loučce nedaleko Vizovic

- **zákonem č. 250/2000 Sb.**, podle kterého se za návratnou finanční výpomoc považují pouze peněžní prostředky poskytnuté bezúročně, vždy na základě žádosti s obsahem dle zákona, buď na základě programu, nebo na základě individuální žádosti. Musí se provést finanční vypořádání, uzavírá se veřejnoprávní smlouva vždy bez ohledu na výši poskytnutých peněžních prostředků, stanoví se termín pro vrácení všech poskytnutých prostředků

Speciální ustanovení pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodování o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí. Rozhodování o dotacích nebo návratných finančních výpomocích do částky 50 000 Kč pak náleží do nevyhrazené pravomoci rady obce, ta může být zcela nebo zčásti svěřena starostovi nebo obecnímu úřadu, případně si takové rozhodnutí může zastupitelstvo zcela nebo zčásti pro sebe vyhradit.

Jako podklad pro uzavření smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci bude možné akceptovat i rozhodnutí, v němž zastupitelstvo „pouze“ rozhodne o poskytnutí dotace, aniž by výslovně vyjádřilo i souhlas s uzavřením veřejnoprávní smlouvy. Takové usnesení bude podkladem pro uzavření veřejnoprávní smlouvy za podmínky, že z usnesení bude dovoditelné utvoření vůle obce ohledně všech podstatných náležitostí smlouvy.

Dotaci z územního rozpočtu lze poskytnout pouze na základě veřejnoprávní smlouvy, případně způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem.

Obce nemají povinnost zřizovat dotační

programy a mohou stále dotace administrovat formou individuálních žádostí.

Zákon rozlišuje 3 typy dotací:

- **„programová“ dotace** - účel určený poskytovatelem v programu: Územní samosprávný celek může poskytovat dotaci nebo NFV na podporu účelu, který prvotně sám určí v jím vyhlášeném programu, pokud se rozhodne finančně podpořit určitou oblast nebo činnost určeného okruhu způsobilých žadatelů. Program se zveřejňuje po dobu 30 dnů přede dnem, od něhož lze podávat žádosti o poskytnutí dotace. Program musí být zveřejněn nejméně 90 dnů, přičemž počátek 90 denní lhůty se shoduje s počátkem 30 denní lhůty pro zveřejnění programu. Délku lhůty, v níž lze podávat žádosti, určuje podle svého rozhodnutí libovolně poskytovatel dotace. Stejně tak je na poskytovateli dotace, jaká stanoví kritéria pro hodnocení žádostí a jaké stanoví podmínky pro poskytnutí peněžních prostředků.

Příklad: Dotační program na podporu sportovních aktivit mládeže – tenisové kluby. Poskytovatel dotace sám stanoví podmínky – jakou částku poskytne, komu a na základě jakých kritérií – například organizovanost ve spolku, sídlo spolku v obci, minimální počet členů spolku atd.

- **„individuální“ dotace** - účel určený žadatelem v žádosti o poskytnutí dotace. Individuální dotace řeší konkrétní potřebu konkrétního subjektu – žadatele. Účel dotace určuje žadatel tím, že jej uvede ve své žádosti o poskytnutí dotace. O takovou dotaci lze žádat v průběhu celého roku na základě situace, v níž se žadatel právě ocitl.

Pokud územní samosprávný celek podporuje např. činnost sportovních klubů formou dotace, jedná se zpravidla o individuální dotaci, pokud je poskytována na základě žádosti sportovního klubu, který v žádosti

uvede, na jaký účel o dotaci žádá. Poskytovatel dotace rozhodne, zda žádosti vyhová. To se může opakovat i každoročně. O poskytnutí dotace je třeba písemně požádat, přičemž žádosti podané od 20. února 2015 musí mít alespoň náležitosti uvedené v § 10a odst. 3.

- **na základě zvláštního zákona** - účel stanovený zvláštním právním předpisem. Tyto dotace jsou poskytovány na základě povinnosti vyplývající ze zvláštního právního předpisu a způsobem v něm stanoveným.

Náležitosti žádosti a veřejnoprávní smlouvy:

Žádosti o dotaci nebo NFV podané před 20. únorem 2015 se zákonem č. 250/2000 Sb., ve znění zákona č. 24/2015 Sb., neřídí; řídí se pouze požadavky uvedenými ve vyhlášeném programu, zásadách, podmínkách apod., a proto budou mít náležitosti požadované poskytovatelem dotace nebo NFV. Žádosti podané od 20. února 2015 musí mít náležitosti uvedené v § 10a odst. 3.

Žádost musí obsahovat alespoň:

a) *jméno a příjmení, datum narození a adresu bydliště žadatele o dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, je-li žadatel fyzickou osobou, a je-li tato fyzická osoba podnikatelem, také identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, nebo, je-li žadatel právnickou osobou, název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby,*

bylo-li přiděleno, b) požadovanou částku, c) účel, na který žadatel chce dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít, d) dobu, v níž má být dosaženo účelu, u návratné finanční výpomoci i lhůty pro navrácení poskytnutých peněžních prostředků a výši jednotlivých splátek, e) odůvodnění žádosti, f) je-li žadatel právnickou osobou, identifikaci 1. osob zastupujících právnickou osobu s uvedením právního důvodu zastoupení, 2. osob s podílem v této právnické osobě, 3. osob, v nichž má přímý podíl, a o výši tohoto podílu, g) seznam případných příloh žádosti, h) den vyhotovení žádosti a podpis osoby zastupující žadatele, v případě zastoupení na základě plné moci i plnou moc.

Pokud tyto náležitosti mít nebudou, není nutné žádosti vracet nebo zamítnout, postačí vyzvat žadatele k doplnění chybějících náležitostí. Veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace nebo NFV uzavřené od 20. února 2015 musí mít náležitosti dle § 10a odst. 5.

Zveřejňování veřejnoprávních smluv:

Povinné se zveřejňují veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace nebo NFV splňující tyto dvě podmínky:

- výše dotace nebo NFV podle veřejnoprávní smlouvy, nebo výše dotace nebo NFV podle veřejnoprávní smlouvy včetně dodat-

ků, je nad 50 000 Kč, a smlouva byla uzavřena ode dne 1. července 2015.

Pokud byla veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo NFV do 50 000,- Kč uzavřena ode dne 1. července 2015 a uzavřením dodatku k této veřejnoprávní smlouvě byla dotace nebo NFV zvýšena nad 50 000,- Kč, zveřejní se smlouva a k ní uzavřený dodatek. Způsob zveřejnění a doba zveřejnění je stanovena v § 10d.

Nezveřejňují se veřejnoprávní smlouvy uzavřené do 30. června 2015, včetně dodatků, a to i v případě, kdy bude dodatkem uzavřeným ode dne 1. července 2015 překročena hranice 50 000 Kč.

Z výše uvedeného je patrné, že novela zákona č. 250/2000 Sb. přináší množství administrativních novinek a povinností. Pohledem menších obcí dochází opět k dalšímu nárůstu administrativní zátěže, a to v případech, kdy podstata věci, žadatelé i příjemci finančních příspěvků zůstávají beze změn. I z těchto důvodů přijala Rada SMS ČR text prohlášení, které obsahuje řadu požadavků, vedoucích k nápravě neuspokojivého stavu. Na počátku července se k němu připojili rovněž představitelé Spolku pro obnovu venkova a Svazu měst a obcí. O tomto prohlášení i o vyjednávání, která následovala, se podrobněji dočtete v další části Informačního zpravodaje SMS ČR.

Redakčně upraveno dle informací z příspěvku Ing. Hany Juránové

3 otázky pro ...



Martina Bílová, starostka obce Tvarožná Lhota, Jihomoravský kraj

Jakým způsobem z obecního rozpočtu podporujete spolky a jejich činnost a jaký podíl z rozpočtu tato podpora činí?

Na podporu spolků a na různé drobné příspěvky včetně charity máme v rozpočtu vyčleněno zhruba 150 tisíc korun. Je to tedy něco kolem 1,5 procent z celkového rozpočtu naší obce Tvarožná Lhota. Další 150 tisíc korun pak je v rozpočtu vyhrazeno na kulturu obce, se kterou spolky pomáhají organizačně, ale financuje ji zejména obec.

Zasáhla Vaše rozhodování o podpoře místních dobrovolných organizací novelizace zákona o rozpočtových pravidlech?

Rozhodně ano. Novela systém zkomplikovala, je naprosto zbytečná. Z pohledu obce naší velikosti byla dosud prioritou rozdělování peněz jasná, podporu dostaly spolky, které v obci dělaly něco pro mládež anebo ty, které se podílely na kulturním a obecním životě. Někdy to je větší částka, například na fotbal, kde jsou výdaje jasně dané a neovlivnitelné - kupují se hráči ať to jsou děti či dospělí, platí se rozhodčí, platí se cestá-

ky, nyní musíme financovat wifi na fotbalové hřiště a tak bych mohla pokračovat dále. Vesnický sport se tak mění před očima a je nám z toho smutno, ale na druhou stranu je to vítaný nedělní program nejen pro pány napříč věkem a nechceme jej pohřbit. Naprostá většina spolků si však vystačí s pár tisíci a tak podmiňovat příspěvek děvčatům ze scholy ve výši dva tisíce korun na kytaru grantovou žádostí je naprostá zbytečnost. Stejně jako případ, kdy keramickému kroužku dáváme pět tisíc korun na provoz, aby je mohl zaplatit obci za nájemné prostor pro jeho konání. Musíme totiž dodržet dikci zákona obcích tak, aby byla obec rádným hospodářem. Současný systém vede k neefektivnímu papirovaní a grantový způsob příspěvků některé vedoucí těchto kroužků od další práce přímo odradí. Dosud to dělali rádi, ve svém volném čase, často z vlastních peněz a se sobě vlastním nadšením, ale nemají zapotřebí k tomu ještě vypisovat formuláře.

Jak se díváte na vývoj daňových příjmů Vaší obce v letních měsících? Blýská se na lepší časy?

Výkyv daňových příjmů při našem rozpočtu



nebyl až tak výrazný, navíc rozpočet vždy plánujeme obezřetně, takže jarní události neovlivnily naši práci. S novým RUD se nám dýchá lépe a začínám vnímat přísun mladých obyvatel, podmíněný jednak nabídkou zasíťovaných pozemků a také dobrým jménem obce. Takže já věřím, že pokud nám stát nenachystá další administrativní zátěž či nelogické změny předpisů a nechá nás samotné vykonávat samosprávu, na časy se blýskat bude.



Změňte zákon o rozpočtových pravidlech

Dusí nás administrativa, píší vládě ve společném memorandu obce

Byrokracie, kterou s sebou přináší novela zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je naprosto neúnosná. Komplikuje finanční podporu místních spolků, neziskového sektoru a občanských sdružení. Městům a obcím přináší spoustu administrativy navíc a ještě horší je to s byrokratickou zátěží samotných žadatelů. Právní předpis je třeba změnit. V Kyjově se na tom 3. července shodly Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR a Svaz měst a obcí ČR. Ve společném memorandu vyzývají vládu a parlament, aby právní předpis týkající se územních rozpočtů upravily.

Podle organizací, které sdružují města a obce z celé České republiky, stávající podoba zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů také zásadně zasahuje do pravomoci samospráv.

„V prohlášení každé nové vlády je, že sníží byrokratickou zátěž, ovšem nakonec nás zatíží administrativou ještě nesmyslnější,“ říká místopředseda Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) a starosta Dolních Studének Radim Sršen.

„Územně samosprávné celky mohou podle platného znění zákona poskytovat dotace místním spolkům jen na základě složitých administrativních procesů. Jejich rozsah je natolik velký, že ve finančním vyjádření mnohdy přesahuje částku, kterou samosprávy nestátním neziskovým a zájmovým organizacím poskytují – jedná se zpravidla o částky od 500 do 5 000 korun,“ upozorňuje předseda Svazu měst a obcí ČR (SMO ČR) a starosta Kyjova František Lukl.

Částky, kterými města a obce podporují místní organizace, samosprávy transparentně zveřejňují v návrhu rozpočtu. Rovněž je na veřejném jednání schvaluje zastupitelstvo. Nová pravidla v praxi znamenají mimo jiné další zveřejňování, a tedy další administrativní úkony.

„Applikace zákona likvidačně dopadá právě na nejmenší spolky, hasiče, myslivce, charitní spolky i sportovce, prostřednictvím kterých se projevuje aktivita občanů. Zákon nyní poškozují jak venkov, tak občanskou společnost a dostupnost služeb poskytovaných spolky napříč celým územím České republiky a je v příkrém rozporu s prohlášeními členů vlády o snižování byrokratické zátěže obcí a občanů,“ doplňuje předseda Spolku pro obnovu venkova ČR (SPOV ČR) a starosta Bělotína Eduard Kavala. Organizace sdružující obce společně považují nárůst administrativní zátěže u drobných podpor do 20 000 korun za naprosto neadekvátní. Požadují proto v nedávno podepsaném společném prohlášení takovou úpravu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, která poskytování dotací výrazně zjednoduší. Vznik memoranda inicioval starosta obce Tupešy ze Zlínském kraji Oldřich Vávra

zdroj: společná TZ



Společné prohlášení SMS ČR, SPOV ČR a SMO ČR k zákonu ze dne 20. ledna 2015, kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR a Svaz měst a obcí ČR vyzývají vládu a Parlament České republiky k novelizaci zákona, který zásadním způsobem a nad míru únosnou komplikuje podporu občanských sdružení, spolků a neziskového sektoru a zásadně zasahuje do pravomoci samospráv.

Ruku v ruce s prohlášením každé nové vlády, že sníží byrokratickou zátěž, novela zákona přináší jednoznačně vyšší administrativní zatížení, jak poskytovatelům, tak především příjemcům dotací. Novela zavádí pro územně samosprávné celky povinnost poskytovat dotace výhradně na základě žádosti o poskytnutí dotace (s celou řadou předepsaných náležitostí) prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy a následného vyúčtování. Rovněž zavádí další povinnosti, které zvyšují administrativní zátěž, jako jsou vypracovávání dotačních programů, zveřejňování záměrů v delší lhůtě, než je lhůta obvyklá (15 dnů), vypracovávání veřejnoprávních smluv na každou, byť i marginální dotaci, vyúčtování dotace bez rozdílu, přezkoumávání rozhodnutí o uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, a především vyhotovení sdělení o nevyhovění žádosti včetně odůvodnění, které může přezkoumávat správní soud.

Obce a města podporují nestátní, neziskové a zájmové organizace řadou drobných dotací oscilujících v rozmezí 500 - 5 000 Kč. Ekonomické ohodnocení nově zaváděných administrativních úkonů ve finančním vyjádření převyšují mnohdy hodnotu dotace poskytnuté žadateli.

Transparentnost procesů je zajištěna již zveřejněním výše částky na podporu místních organizací v návrhu rozpočtu a dalším schvalováním rozpočtu na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Použitím nových pravidel dochází k dvojímu zveřejňování informací.

Applikace zákona výrazně negativně až likvidačně dopadá právě na nejmenší občanská a neformální sdružení, prostřednictvím kterých se projevuje aktivita občanů. Zákon svým působením výrazně poškozují jak venkov, tak občanskou společnost a dostupnost služeb poskytovaných nestátními organizacemi napříč celým územím ČR.

Z výše uvedených důvodů považujeme tento nárůst administrativní zátěže u drobných podpor do 20 000 Kč za naprosto neadekvátní a omezující zejména pro příjemce a požadujeme proto takovou úpravu zákona, která by poskytování těchto dotací výrazně zjednodušila.



Náš cíl splněn: pošty venkov neopustí

Vláda premiéra Sobotky vyslyšela obce. Určila pevný počet pošt na 3200

1. červenec letošního roku je datem, kdy se mnoha obcím s malou poštovní pobočkou po letech mohlo poprvé oddechnout. Vláda České republiky totiž dne 1. července po více než šesti letech ukončila neustávající hrozby ze strany České pošty na redukcii sítě provozoven tím, že vydala svoje nařízení č. 657/15, kterým stanovuje minimální počet pošt pro výkon základních poštovních služeb na 3200.

Toto číslo se v zásadě blíží současnému stavu, kdy je na našem území provozováno zhruba něco málo přes 3300 pošt. Vláda k tomuto významnému kroku přistoupila i přes to, že České poště v případném zájmu redukovat síť svých poboček nestála v cestě ani vyhláška Českého telekomunikačního úřadu č. 464/2012, která má garantovat kritéria minimální dostupnosti poštovních služeb v území. Ministerstvo vnitra v této věci dlouhodobě sdílí spíše rezervovaný postoj, který soustřeďuje na podporu projektu Partner, kterým Česká pošta hodlá přesouvat část svých poboček pod jiné provozovatele.

Na základě nejnovějšího rozhodnutí vlády si tak mohou oddechnout zejména občané malých obcí, kterých se hrozby omezování počtu pošt týkaly nejvíce. Akutní hrozba rušení pošt v České republice vyvstala právě na konci roku 2012, kdy Český telekomunikační úřad navzdory nesouhlasu našeho sdružení a dalších organizací vydal vyhlášku, v níž stanovuje parametry dostupnosti poštovních poboček tak, aby se povinnost poskytovat základní poštovní služby týkala zhruba 2100 pošt namísto dosavadních 3200, resp. 3300. Pro úplnost, vydáním této vyhlášky a striktním uplatněním kritérií dostupnosti služeb by došlo ke zvýšení „docházkové“ vzdálenosti na poštu z dnešních průměrných 2,6 km na 10 km. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že Sdružení místních samospráv ČR spolu s Asociací poštovních služeb a některými dalšími subjekty byli jediní, kteří od úplného začátku odmítali jakoukoliv změnu v dostupnosti poštovních služeb, zejména na venkově. Odpor vůči snaze zrušit ve více než 1100 poštách vyvolal uspořádáním **petiční akce** v loňském roce, kdy podpis pod tuto peti-

ci připojilo 111 tisíc občanů. Tato akce se ukázala jako rozhodující pro další vývoj. Pod jejím dojmem přijala vláda do svého programového prohlášení závazek nezhoršovat dostupnost základních poštovních služeb, jež kodifikovala již citovaným nařízením č. 657/15. I když se zdá, že je úspěšně dobojováno, skutečnost je poněkud jiná. V platnosti totiž stále zůstává již zmíněná vyhláška ČTÚ, která stanovuje parametry dostupnosti základních poštovních služeb. Lze předpokládat, že ji autoři uvedou do souladu s nařízením vlády, ale dokud se tak nestane, nelze věci brát na lehkou váhu. Ještě daleko důležitější je však přesvědčit veřejnost o nesprávných argumentech, které se k prosazení zrušení významného počtu provozoven používaly. Jak se postupně ukázalo, šlo o nesprávně konstruované argumenty typu „ztrátové pošty“, „nejhustší síť pošt v Evropě“, „masivní pokles objemu psaní“, apod. Přesvědčit veřejnost, že pravda je jiná, bude daleko složitější než přesvědčit vládu k přijetí nařízení, které zajišťuje, že se nic měnit nebude.

-red.-

SETKÁNÍ STAROSTŮ OBCÍ

Vážená paní starostko, vážený pane starosto,

dovolujeme si vás pozvat na závěrečné semináře projektu „Rok v obci“, které jsou určeny pro starosty obcí I. typu.

Během setkání budete seznámeni s výstupy tohoto projektu:

Manuál Rukověť starosty (praktický rádce pro každodenní činnost starostů včetně postupu řešení typických situací a vzorových formulářů)

Informační portál Rok v obci (interaktivní formuláře, právní poradna) – praktické ukázky práce s portálem, pro zájemce registrace

Online hlídač termínů – možnost instalace aplikace do Vašeho mobilního telefonu

Studie individuálních schopností starostů (výsledky podzimního dotazníkového šetření – jaké jsou problémy na malých obcích)

Koncepční návrh legislativních řešení – návrh legislativních změn vycházející z Vašich zkušeností

Součástí setkání budou také informace z Vašeho kraje a příspěvek na téma *Zadávání veřejných zakázek a související trestněprávní rizika* prezentovaný odborníkem na tuto oblast.

Krajská setkání se uskuteční v těchto termínech:

3.9.2015	Olomouc	1.10.2015	Ústí nad Labem
8.9.2015	České Budějovice	6.10.2015	Karlovy Vary
10.9.2015	Brno	7.10.2015	Plzeň
22.9.2015	Hradec Králové	8.10.2015	Jihlava
23.9.2015	Pardubice	12.10.2015	Ostrava
29.9.2015	Praha	13.10.2015	Zlín
30.9.2015	Liberec		



Momentky z předání petičních archů v dubnu 2014.





Stát dal malým obcím červenou kartu

Ještě jednou k novele zákona o ochraně zemědělského půdního fondu

Od 1. dubna 2015 vstoupila v účinnost novela zákona č. 41/2015 Sb., kterou se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. Nic by proti tomu nebylo, protože chránit půdu před agresivním podnikáním některých zemědělských společností pěstováním širokořádkových plodin, především kukuřice je třeba. Ale že se to zcela zásadně dotkne především menších obcí při jejich rozvoji, to mě opravdu nenapadlo.

V paragrafu 4 odst. 1) citovaného zákona se praví, že: „...Pro nezemědělské účely je nutno použít především nezemědělskou půdu, nezastavěné a nedostatečně využívané pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků staveb mimo tato území, stavební proluky a plochy získané zbořením přežlých budov a zařízení. Musí-li v nezbytném případě dojít k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, je nutno především: a) odnímat zemědělskou půdu přednostně na zastavitelných plochách, b) odnímat přednostně zemědělskou půdu méně kvalitní; kritériem kvality půdy jsou třídy ochrany.“

V praxi to bude znamenat, že budou-li obce potřebovat vytvořit v územním plánu nové pozemky pro stavbu rodinných domů a bude-li tam zemědělská půda I. a II. třídy, tak na takové rozšiřování mohou obce rovnou zapomenout. V odstavci 3) téhož paragrafu se píše: „Zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu.“ Takže rozvoj

obce bude v takovém případě nula. Rádovat se lze snad jen na chvíli, protože pozemky, které jsou již ve schválených územních plánech zastavít lze (odst. 4): „Odstavec 3 se nepoužije při posuzování těch ploch, které jsou obsaženy v platné územně plánovací dokumentaci, pokud při nové územně plánovací činnosti nemá dojít ke změně jejich určení.“ Úsměv rychle zmizí, když zjistíte, že za vynětí půdy ze ZPF stojí jednorázově 120 korun za jeden metr čtvereční (!). V případě pozemku, který má naše obec připravený v územním plánu na zřízení nového hřbitova, bude činit cena za zábor 3300 metrů čtverečních 396 tisíc korun, tedy celou čtvrtinu ročního obecního rozpočtu! Co naplat, že 30 procent z této částky dostane obec zpět. Stejně nás to nakonec bude stát 277 tisíc korun, tedy desetinasobek toho, za co jsme pozemek na hřbitov koupili...

Jako bonus nás může navíc těšit, že od 1. ledna 2016 se budou podle pravidel daných směnicí EU, prodávat všechny stavební pozemky s 21 % DPH. Věřím, že snad nebudou novely takovýchto zákonů platit dlouho. Bohužel, je to další známka toho, že se náš stát snaží dlouhodobě rozvoj malých obcí brzdit, či zcela zastavit.

Karel Ferschmann
starosta obce Němčovice
(Plzeňský kraj)

Požadavek změny zákona o ochraně zemědělského půdního fondu adresovaný našim zákonodárcům (z dopisu, který dostala redakce Informačního zpravodaje SMS ČR na vědomí)

...Jedinou možností u obcí při změně těchto lokalit na zemědělské půdě I. a II. třídy ochrany je prokázat, že jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu. A to bohužel např. výstavba rodinných domů není. Je velmi pravděpodobné, že toto spousta starostů neví. Například v Pardubickém kraji je tímto zastavěno přibližně 46 % projednávaných změn územních plánů od 1. dubna 2015 (kde jsou pozemky I. a II. třídy ochrany), a to právě díky novelizaci zákona o ZPF.

Možný návrh, jak by mohla vypadat změna týkající se nezbytně potřebného rozvoje obcí při procesu projednávání územního plánu v návaznosti na zákon o ZPF.

(3) Zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu.

a) s výjimkou ploch v zastavěném území
b) s výjimkou ploch mimo zastavěné území do 0,5 ha, navazujících na zastavěné území

(4) v rámci záboru ZPF je možná výměna ploch lokalit stávajících (tj. jejich vypuštění z územního plánu) za plochy navrhované v I. a II. třídě ochrany ve stejné výměře.





Chceme prospívat celému regionu

Říká Jakub Děd, místopředseda spolku Omnium působícího na Broumovsku

Komora organizací Sdružení místních samospráv ČR je platformou pro účast různých neziskových subjektů, které spolupracují různým způsobem s obcemi. Jedním z takových sdružení je i spolek Omnium, jehož místopředseda Jakub Děd se stal jedním z tahounů vzdělávání v oblasti památek. Zeptali jsme se jej nejen na památky obecně, ale i na postřehy z česko-polského pohraničí, kterým se profesně i občansky zabývá nejvíce.

Vaše veřejné působení je spojeno s česko-polským pohraničím. Jak jste našel cestu na Broumovsko?

Jednoduše, má manželka pochází z Broumova, tudíž tímto směrem mě poutají vazby rodinné. O něco později jsem se na Broumovsko vrátil i z pracovních důvodů, při přípravě velkého projektu na rekonstrukci broumovského kláštera. Z integrovaného operačního programu se řádu benediktinů podařilo získat přibližně 250 milionů korun na rekonstrukci této významné barokní památky. Přestože se jedná o astronomickou sumu, celý komplex kláštera je tak rozsáhlý, že se dosud podařilo obnovit zhruba čtvrtinu areálu. I to je však velký úspěch. Říkám to také proto, že pocházím z Chomutovska, kde ve velké většině případů již není co obnovovat. I proto mne Broumovsko tolik fascinovalo. Zachovalosti, dokonce bych použil i termín „konzervace chudobou“, všech památek, které dýchají autenticitou, bohužel však také silně volají po záchraně...

Zmínili jste, že pocházíte z Chomutovska. Jak vnímáte venkovský prostor tam a na Broumovsku?

Před nedávnem naše sdružení pořádalo konferenci o památkách v Chomutově. Jeden z vystupujících, profesor Švácha, kterého bych označil za mistra řečnické zkratky, uvedl zajímavý příklad. Právě severočeské uhelné pánve prošly v minulých desetiletích vlnou demolice památek. Nyní, v roce 2015, jsou podobného ničení plná média, jen o tisíce kilometrů daleko v Iráku pod vlajkou Islámského státu. Jeden zásadní rozdíl v tom ale vězí – u nás jsme obětovali své kulturní bohatství pod vlivem zisku z uhlí, na Blízkém východě je příčinou určitá extrémní poloha víry. A je jen otázkou, jak zničující budou mít pro kulturní dědictví v severních Čechách současné snahy o posunutí limitů těžby.

Vaše sdružení působí v krajině Broumova, která byla vírou významně formována. Vznikly zde desítky cenných sakrálních staveb, které zdobily celý region. Jak je to se vztahem lidí k víře v pohraničí Broumova dnes?

Celý region Broumova byl po válce do-

sídlen obyvatelstvem z jiných regionů se všemi problémy, které toto dosídlení přinášelo. Pouto k památkám, ve většině případů sakrálním, je poměrně slabé a kostely nejsou příliš vnímány jako centra duchovní správy. Kostely jsou vnímány jako solitéry, které na svém místě jsou i budou bez větší pomoci. A i když se v posledních letech míra a snaha pomoci výrazně mění k lepšímu, narážíme na limity dané ekonomickými možnostmi regionu. Někteří místní obyvatelé v kostelech v sousedství ani nikdy nebyli, což třeba na Moravě musí znít neuvěřitelně.

Barokní kostely na Broumovsku jsou často ve velmi špatném stavu. Stal jste se jedním z tahounů jejich obnovy. Jak lze památkám pomáhat?

Před nějakými šesti lety jsem se začal profesně podílet na přípravě velkého projektu rekonstrukce broumovského kláštera z fondů Evropské unie. Časem jsem se seznámil s broumovským farářem, páterem Martinem Lanžl. Ze společných diskusí vznikl projekt podaný do norských fondů, který měl získat prostředky na investiční obnovu několika cenných kostelů. V roce 2011 jsme založili občanské sdružení Omnium, které nakonec zastřešilo množství dalších, vedlejších aktivit, které nás při nekonečném čekání na peníze nakonec posunuly do sféry vzdělávání a rozvoje občanské společnosti v oblasti památkové péče a prezentace kulturního dědictví. A musím Vás opravit, tahounů je u obnovy broumovských kostelů více, to při počtu a stavu těchto památek nemůže být o jednom člověku. Ať jde o pátera Lanžla, pracovníky památkové péče MÚ v Broumově H. Burešovou nebo pracovníky NPÚ ÚOP v Josefově.

Proč zrovna název Omnium?

Omnium znamená latinsky „pro všechny“ a vyjadřuje naši snahu prospívat celému regionu, občanům, samosprávě, církvi... Je paradoxní, že naše vize velkého projektu obnovy pětice kostelů nakonec nevyšla. Za dva roky čekání na norské fondy se totiž objevilo tolik žadatelů, že jsme v konkurenci neobstáli. I přesto to nebylo snažení marné. Ve farnosti se podařilo rozeběhnout veřejnou sbírku, díky ní se mohla zpracovat projektová dokumentace, zapojila se řada významných institucí a vysokých škol. To vše dává ohroženým kostelům strategickou perspektivu. Získávání prostředků už nebude tak nahodilé...

Je zřejmé, že ohrožené památky nemají na různých ustlano. Jak se díváte na možnosti financování jejich obnovy v dalších letech?

Pravdou zůstává, že se budeme muset



Ing. Jakub Děd

absolvent VŠE v Praze, obor Podniková ekonomie; v současnosti profesí ekonom, se specializací v oblasti dotačního poradenství, projektového řízení. Jeho osudem se stalo Broumovsko, odkud pochází jeho manželka. Od roku 2011 místopředseda občanského sdružení Omnium, které je rovněž členem Komory organizací SMS ČR. Ve volném čase se věnuje památkové péči i regionu Broumova.

spolehnout i na národní dotační tituly, vzhledem k preferenci velkých projektů u operačních programů. Bohužel prostředků je málo, a to i navzdory nedávnému navýšení alokací dotačních programů Ministerstva kultury. I kdyby bylo k dispozici desetinásobně více, památky by tuto sumu podle mne hravě „spolkly.“ Týká se to zejména „havarijního programu“ a „Programu zachrany architektonického dědictví“, které jsou velmi podfinancované. Dalším nešvarem jsou malé částky, po kterých se památky musí opravovat. Vede to k násobení některých výdajů, jako například stavba lešení.

A co místní akční skupina? Vnímáte či tušíte nějakou aktuální perspektivu?

Spolupráce s MASkou je ideální. Nicméně se obávám, že změny v možnostech financování, které MASka měla a bude mít, mohou odradit některé subjekty v aktivní účasti. Přece jen Program rozvoje venkova umožňoval podporu řady aktivit i v oblasti neziskového sektoru. Nyní bude snad možnost řešit měkké projekty v oblasti Operačního programu Zaměstnanost, ale zkušeností je dosud spíše málo. Velkou

inspiraci dávají zkušenosti ze Slovenska, kde se dlouhodobě daří uskutečňovat aktivní programy nezaměstnaných při obnově památek. Například u neudržovaných hřbitovů, poutních cest, okolí křížových cest apod. A těch máme na Broumovsku desítky...

Jak se díváte na roli památek v místní ekonomice?

Vše je běh na dlouhou trať. V případě Broumova se snažíme o osvětu zdejších církevních památek, což cítíme ve velkém zájmu odborné veřejnosti. U běžných turistů a návštěvníků se však zájem buduje obtížněji. Je totiž nutné poskytovat alespoň základní služby. Například v Otovicích máme nádherný kostel, který ale není běžně otevřený, který navíc leží ve středu obce. Poblíž je hospoda i obecní úřad. S panem starostou se i farnost snaží nastartovat režim zpřístupnění kostela. No a zde se nabízí krásný příklad toho, jak by pak mohla možnost návštěvy kostela pomoci i blízkému pohostinství.

Zatím jsme se vyhnuli ožehavému tématu. Co s památkami, které vlastník neudržuje a hrozí jim akutní zánik?

Týká se to konkrétně jedné památky, o jejíž záchranu již několik let bojujeme. Barokní fara v Šonově byla za minulého režimu převedena na obec, která to pronajala nepříteli vzornému uživateli. Došlo k poškození střechy a začal proces rychlého rozpadu. Proto obec v minulosti budovu za jednu korunu prodala fyzické osobě. Přes snahu památkové péče a příslib dotace z programů Ministerstva kultury se ona fyzická

osoba nestará o záchranu této památky. Po letech chátrání nyní fakticky zůstalo jen obvodové zdivo, dřevěné střešní a stropní konstrukce, stejně jako klenuté stropy se propadly dovnitř. Vlastník objekt stále nechce převést ani prodat. V blízkosti ruiny se navíc nachází školka a hrozí, že zdivo může kdykoliv způsobit neštěstí. Momentálně již řešení situace zaměstnává dotčené orgány, Národní památkový ústav, obecní úřad i obec s rozšířenou působností. Pokud by se mělo postupovat podle zákona, právě ORP by totiž mělo uhradit sanaci a pak prostředky vymáhat po majiteli, který mimochodem vlastní na Broumovsku další podobně zdevastované objekty. A to je přes veškerou snahu úřadů tak pomalý a komplikovaný postup, že památka dříve zanikne...

Broumovsko je odlehlý venkovský region, který má mnoho neuralgických bodů. Lze ve všech těchto negativních nalézt nějakou perspektivu do budoucnosti?

Není žádným tajemstvím, že cesta autem z Prahy do Broumova trvá tři a půl hodiny. Kdo tam jezdí pravidelně, například za podnikáním, uzná, že to není ideální. Geograficky je zde velmi citlivá blízkost Polska a je jen otázkou času, kdy se tato blízkost projeví i v oblasti hospodářství nebo společenského života. Když se na to dívám čistě ekonomicky, už dnes některé podniky na Broumovsku jako např. Diakonie Broumov zaměstnávají Poláky. Perspektivu tedy vidím v otevřených hranicích a spolupráci.

To je prostor i pro nový Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko. Nepletu se?

Ano, rádi bychom na Broumovsku připravili některé společné česko-polské projekty s využitím prostředků z tohoto programu. Monitorujeme situaci na opačné straně hranice a našli bychom celou řadu případů opuštěných a zdevastovaných památek. Je pravdou, že se nejedná o kostely, ale především o zámky, jak říkají Poláci „paláce.“ Jelikož se nalézáme na území bývalého Pruska, říká se, že Poláci až do sedmdesátých let neměli jistotu, že jim toto území zůstane. Proto investovali do obnovy památek jen velmi omezeně a nyní je vidět velmi nešťastný výsledek a zároveň velký prostor pro projekty obnovy.

Když jsme u spolupráce, jak intenzivně spolupracujete se starosty a místní samosprávou?

Starostové jsou pro nás základní partneři rozvoje území. Teď mluvím jak za náš spolek, tak i za farnost, se kterou spolupracujeme. Jako příklad bych uvedl jednu vesnici, kde se podařilo ještě v době platnosti starého občanského zákoníku převést všechny křížky do majetku obce, a pak přes Ministerstvo pro místní rozvoj požádat o dotaci. S přípravou projektu jsme obci pomohli a nyní jsou křížky vzorně zrestaurované. S jiným, který se nepodařilo tehdy opravit, pak pomohlo naše občanské sdružení. Myslím, že taková míra spolupráce je důvodem k velkému optimismu.

*Děkuji za rozhovor
Tomáš Chmela*



Kostel svaté Markéty v Šonově z let 1726–1730, příklad brilantní barokní stavby zasazené do krajiny Broumova (foto ÚDU AVČR)

Právní poradna pomáhá obcím

Čtvrtý rok fungování právní poradny přinesl další vlnu zajímavých dotazů

S potěšením lze konstatovat, že právní poradna zřízená při Sdružení místních samospráv ČR má své stálé a nezastupitelné místo v rámci činnosti naší organizace. Hlavním účelem a smyslem právní poradny je rychlé a bezplatné poskytnutí základní právní pomoci členským obcím tak, aby získaly potřebné informace o svých právech, povinnostech a možném postupu řešení dané záležitosti. Nutno podotknout, že právní poradna nemůže nahradit komplexní poskytnutí právních služeb, nýbrž jejím posláním je především rozbor konkrétního problému z hlediska práva a nástin jeho možného východiska. Nelze proto do předmětu právní poradny zahrnout např. studování dokumentace, sepsání žaloby, smluv a jiných písemností.

Věříme, že právní poradna dobře slouží svému účelu a pomáhá jejím adresátům zorientovat se v mnohdy nelehkých a komplikovaných situacích, v nichž se jako aktivní činitelé v oblasti veřejné správy často ocitají. Stalo se již tradicí, že v letním vydání Informačního zpravodaje SMS ČR dáваме nahlédnout pod pokličku případů, které se za uplynulé období vyskytnou. Anonymizované verze vybraných dotazů a odpovědí na ně ve stručnosti představujeme v následujícím přehledu. Podrobnější informace k agendě právní poradny jsou pak členům přístupné na našem webu www.smscr.cz.

Nakládání s obecním majetkem, rozpočet obce a veřejné zakázky

Dotazy týkající se majetkoprávních úkonů obce patří v právní poradně mezi nejčtenější. Základní pravidla pro nakládání s obecním majetkem jsou stanovena v ustanovení § 38 zákona o obcích, podle něhož majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, chránit majetek před jeho zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Obec nesmí, a to pod sankcí neplatnosti takto učiněného právního úkonu, ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma případů předvídaných v zákoně o obcích. Zákon rovněž stanoví, že je obec povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Povinností obce je také trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv. Zásadními atributy chodu obecní samosprávy v souvislosti s nakládáním s obecním majetkem je tak hospodárnost a transparentnost. Proto jakkoliv obce jako subjekty práva vystupují v soukromoprávních vztazích, nelze ignorovat jisté veřejnoprávní prvky, které ovlivňují jednání obce a platnost jí učiněných právních úkonů. Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně judikoval, že „*obec ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jakožto veřejnoprávní korporace má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní postavení vyplývající právě z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva. Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné.*“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008).

Dar a nebo dotace?

Prosím o radu s poskytováním peněžních prostředků z rozpočtu obce v roce 2015, především v souvislosti s novelou zákona č. 250/2000 Sb., která má nabýt účinnosti 20. února 2015. Jde mi o to pochopit základní rozdíl mezi peněžním darem dle občanského zákoníku a dotací dle § 10a zákona č. 250/2000 Sb.

Odpověď:

Rozdíl mezi peněžním darem a dotací ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., v platném znění (dále jen zákon), lze spatřovat především v tom, že dotací se rozumí prostředky poskytnuté k určitému, předem vymezenému účelu, naproti tomu v případě daru jde o prostředky bezúplatně poskytnuté obdarovanému, aniž by byl dárce vymezen konkrétní účel využití daru. S tím souvisí četné povinnosti a závazky příjemce v případě dotace ve vztahu k poskytovateli (např. povinnost dodržení stanoveného účelu, termínu čerpání prostředků, předložení vyúčtování poskytnuté dotace, ad.). Obec jako poskytovatel dotace je oprávněna stanovit konkrétní účel využití dotace a další požadavky, jimž je příjemce dotace povinen se podrobit. V opačném případě je právem obce dotaci neposkytnout anebo požadovat její vrácení.

Účelovost je tedy stěžejním kritériem pro rozhodnutí o tom, zda budou peněžní prostředky poskytnuty na základě darovací smlouvy podle občanského zákoníku, anebo v režimu zákona. Mám za to, že ze-

jména prostředky v malé výši (jak uvádíte např. 500 korun na činnost spolku zrakově postižených) bude účelné poskytovat formou daru. Podle mého názoru by u tak malých finančních částek nebylo hospodárné, aby jejich poskytnutí bylo podřízeno režimu zákona č. 250/2000 Sb., neboť náklady s tím spojené by s velkou pravděpodobností mnohdy převýšily výši samotné podpory.

Ovšem zákon nestanoví žádnou spodní hranici jeho působnosti, tudíž jakmile obec, byť u nízkých částek, stanoví příjemci účel využití, je nutno postupovat podle zákona č. 250/2000 Sb., tedy bude nezbytná žádost a uzavření veřejnoprávní smlouvy ve smyslu ust. § 10a zákona.

Pokud jde o darovací smlouvu, zákon stanoví písemnou formu pouze u darování nemovitostí, avšak vzhledem k požadavku transparentnosti nakládání s obecním majetkem doporučuji majetkoprávní úkony obci činit v písemné formě. Ostatně veřejný zájem na transparentnosti a hospodárnosti nakládání s veřejným majetkem by obec měla vždy respektovat při rozhodování o tom, zda bude poskytnuta dotace ve smyslu zákona nebo peněžitý dar podle občanského zákoníku.

Náročný obyvatel

Žádáme o případnou pomoc v právních záležitostech ve věci užívání obecního bytu. Obec před 10 lety zakoupila budovu po hostinosti, ve které se nachází byt, který

užívá od roku 1986. Uživatel je problémová osoba. S tímto člověkem máme neustále potíže, stěžuje si například na špatná okna, nezateplený dům, hluk nesoucí se z po hostinosti (již dvakrát si stěžoval na Krajské hygienické stanici). Krajská hygienická stanice provedla na jeho podnět měření hluku, bohužel zrovna naměřila překročení limitu. Hostinec má pronajatý od obce fyzická osoba. Uživatel nemá žádnou podepsanou nájemní smlouvu s obcí ani s předchozími majiteli výše uvedeného objektu. Uživatel tvrdí, že má ze zákona na užívání tohoto bytu nárok.

Odpověď:

Podle § 2237 občanského zákoníku smlouva o nájmu bytu vyžaduje písemnou formu, pronajímatel však nemá právo namítnout vůči nájemci neplatnost smlouvy pro nedostatek formy.

Také „starý“ občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb.) vyžadoval písemnou formu nájemní smlouvy, to však až od 1. 1. 1995. V období od r. 1992 do 1. 1. 1995 nebyla písemná forma pro nájemní smlouvy povinná, stejně tak i v době před r. 1992. Tehdy vznikalo právo osobního užívání bytu na základě rozhodnutí o přidělení tohoto bytu a následně uzavření dohody o užívání bytu. Podle § 871 občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013 platilo, že právo na užívání bytu vzniklé podle dosavadních právních předpisů, tedy platných před rokem 1992, se změnilo na nájem uzavřený podle občanského zákoníku.

Podle § 154 občanského zákoníku ve znění platném před 1. 1. 1992 na základě rozhodnutí o přidělení bytu vznikalo právo, aby organizace s občanem uzavřela dohodu o odevzdání a převzetí bytu. Dohoda o odevzdání a převzetí bytu mohla být uzavřena ústně nebo písemně výslovným projevem vůle nebo i mlčky - konkludentně. O dohodě o odevzdání a převzetí bytu měl být sice sepsán zápis, nicméně dohoda byla platně sjednána i bez tohoto zápisu. V praxi tak často mohlo dojít k tomu, že bylo sice vydáno rozhodnutí o přidělení bytu, neexistoval však žádný písemný dokument o užívání bytu typu dohody o odevzdání a převzetí bytu, což však neznamená, že by takové právní vztahy nepoživaly právní ochrany.

S poukazem na výše uvedené bude nutné velmi pečlivě zkoumat veškeré okolnosti, za nichž došlo k užívání bytu, a na základě jejich zhodnocení následně uzavřít, zda se v tomto případě jedná o právo nájmu bytu, anebo zda jde o užívání bytu bez právního důvodu. V posledně uvedeném případě by řešení spočívalo v podání žaloby na vyklizení nemovitosti, pokud by uživatel byt nevyklidil dobrovolně. Pokud by však byla vyvozena existence nájemního vztahu, byl by postup složitější. V úvahu přichází využití § 2288 odst. 1 písm. c), d) občanského zákoníku, podle něhož pronajímatel může vypovědět nájem v tříměsíční výpovědní době, má-li být byt vyklizen, protože je z důvodu veřejného zájmu potřebné s bytem nebo domem, ve kterém se nachází, naložit tak, že byt nebude možné vůbec užívat, nebo je-li tu jiný obdobně závažný důvod pro vypovězení nájmu.

Jak vidno, problematika je poměrně složitá, doporučuji proto řešení dané situace s využitím právní pomoci z řad advokátů. Pro úplnost dodávám, že dosavadní judikatura vyšších soudů vycházela z názoru, že pouhé placení nájemného osobou užívající byt po jistou dobu i za situace, že se vlast-

ník domu nedomáhal po delší dobu jejího vyklizení, neznamená, že byla konkludentně uzavřena nájemní smlouva.

Důležité je dále zmínit ustanovení § 3074 občanského zákoníku, podle něhož smlouvy neplatné pro nedostatek formy podle předchozí úpravy se nestávají účinnosti občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb.) platnými. Uvedené ustanovení je významné pro případ, že by vyšlo najevo, že platná nájemní smlouva v tomto konkrétním případě nevznikla.

Kompetence starosty

Pokud obec nemá radu, může Smlouvu o výpůjčce movité věci (v hodnotě cca 250 tisíc Kč, kterou si bude půjčovat obec od soukromé osoby) - podepsat sám starosta?

Odpověď:

Podle § 102 odst. 2 písm. m) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění (dále jen zákon o obcích) je radě obce vyhrazeno rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce. Podle § 84 odst. 4 zákona o obcích zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoc vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2 zákona o obcích. Podle § 99 odst. 2 zákona o obcích v obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 102 odst. 4). Podle § 102 odst. 4 zákona o obcích v obcích, kde starosta vykonává pravomoc rady obce, je zastupitelstvu obce vyhrazeno též rozhodování ve věcech uvedených v odstavci 2 písm. c), d), f), j), l) a q).

Z výše uvedeného vyplývá oprávnění starosty obce, v níž se nevolí rada obce, uzavřít smlouvu o výpůjčce movité věci od soukromé osoby, neboť tato záležitost nepatří mezi věci vyhrazené k rozhodování zastupitelstvu obce v obci, kde nepůsobí rada obce.

Kaplička a nový občanský zákoník

Rád bych se zeptal jak je to s majetkovými vztahy u sakrálních památek, které se nacházejí na soukromých pozemcích v katastru obce. Někde jsem zachytil informaci, že stavby na pozemcích jsou součástí parcely. Je to tak i u křížů, božích muk atd.? Ptám se na to v souvislosti s vybranou výzvou pro předkládání žádostí o dotaci na obnovu sakrálních památek. Ty musí být v majetku obce. Existuje nějaká možnost, že pozemek je soukromý, ale kříž na něm je obecní? Pokud ano, jak je možné to doložit?

Odpověď:

Ano, od 1. 1. 2014 platí zásada, že stavba je součástí pozemku. Z tohoto pravidla ovšem existují výjimky, přičemž podle § 3055 občanského zákoníku stavba, která je ke dni nabytí účinnosti občanského zákoníku ve vlastnictví jiné osoby, než je vlastník pozemku, se nestává součástí pozemku a je samostatnou nemovitou věcí.

V daném případě doporučuji zapátrat na katastru nemovitostí ve sbírce listin po nabyvacích titulech k pozemku, na němž stojí předmětná sakrální památka (údaje ze sbírky listin je možné získat ve formě prosté nebo ověřené kopie, pokud žadatel prokáže svou totožnost a uvede účel, pro který údaje potřebuje). Z dokumentů může být zjištělné, zda daný pozemek byl převeden se všemi stavbami na něm stojícími, nebo zda došlo k rozdělení vlastnictví stavba a pozemku mezi různé subjekty.

Pokud by vyšlo najevo, že současný vlastník pozemku pozemek získal včetně všech staveb na něm se nacházejících, pak by se stavba - sakrální památka stala součástí pozemku a nezbylo by jiné řešení, než se s majitelem dohodnout na převodu pozemku, jehož součástí je daná stavba. V každém případě doporučuji spolupráci s příslušným katastrem nemovitostí, jak shora uvedeno.



Obecní orgány a jejich vzájemné vztahy

Obce se v praxi nezdáka potýkají s problémy týkajícími se kompetence orgánů obce ke schvalování smluv zavazujících obce. Je proto na místě stručné vysvětlení rozdělení pravomoci mezi zastupitelstvo a radu obce, jakožto orgány především vytvářející vůli obce.

Rozhodování v samostatné působnosti je svěřeno zastupitelstvu a radě obce. Rada obce je ze své činnosti odpovědná zastupitelstvu. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti v otázkách uvedených v § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích. Zastupitelstvo si dále může vyhradit další pravomoci, ovšem mimo pravomoci vyhrazené výlučně radě obce podle § 102 odst. 2 zákona o obcích. Pokud jde o radu obce, rozlišuje zákon o obcích tzv. vyhrazenou a zbytkovou pravomoc rady obce. Do vyhrazené pravomoci rady obce patří úkony taxativně vyjmenované v § 102 odst. 2 zákona o obcích s tím, že rozhodování o těchto úkonech si zastupitelstvo obce nemůže vyhradit, musí o nich tedy rozhodnout výlučně rada obce. Zbytková pravomoc rady obce znamená, že rada obce rozhoduje o dalších záležitostech, pokud nejsou zákonem tyto záležitosti vyhrazeny zastupitelstvu nebo pokud si je zastupitelstvo nevyhradí do své vlastní kompetence. Platí tedy, že s výjimkou pravomocí svěřených zastupitelstvu v ustanovení § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích a dále pravomocí zastupitelstva, které si zastupitelstvo pro sebe vyhradí, rozhoduje rada obce v rámci tzv. zbytkové kompetence o všech ostatních úkonech obce, včetně majetkoprávních.

Jednací řád rozumně

Momentálně máme v jednacím řádu stanoveno, že občan může vyjádřit své stanovisko k projednávané záležitosti o rozsahu nejdéle tři minuty, k těže věci pak nejvíce dvakrát. Jaké mohou být minimální hodnoty těchto lhůt? Mám návrh na zkrácení, ale nevím, kam až mohu jít? Nemáte nějaké zkušenosti s pořizování video a audio záznamů z jednání zastupitelstva? Nejedná se o vlastní zastupitele, nýbrž o veřejnost. Mám problém s tím, že na jednání vystoupí občan a je nahráván druhým občanem proti své vůli a následně je zveřejněn na internetu. Ani policie si neví s tímto případem rady.

Odpověď:

Zákon nikde nestanoví minimální hranici časového limitu určeného pro vyjádření nebo interpelaci občana na zasedání obecního zastupitelstva. Časový limit je nutno uvážit především z hlediska, aby v něm bylo objektivně možno vyjádření podat. Mám za to, že např. dvě minuty budou pro projev dostačující, kratší limit by zřejmě již byl bezúčelným.

Pokud jde o druhou nastiňenou problematiku, právní názory se různí. Obecně lze říci, že pořizování audiovizuálních záznamů z jednání zastupitelstva zakázána nejsou s tím, že pořizovatelem záznamu může být jak veřejnoprávní subjekt (obec), tak subjekt soukromoprávní (občan, spolky apod.) Pro posouzení zákonnosti zaznamenávání občanů při jejich vystoupení na zastupitelstvu je důležitým aspektem fakt, že jednání zastupitelstva jsou veřejná a tato veřejnost je dána zákonem a všem osobám zřejmá, což vylučuje možnost, aby někdo svou přítomnost na zasedání zastupitelstva vnímal jako svou soukromou věc. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 8 A 316/2011-47, v němž soud vyslovil názor, že pokud se na zasedání zastupitelstva v jeho průběhu k projednávaným záležitostem vyjadřují i soukromé osoby (tedy osoby odlišné od členů zastupitelstva obce nebo od jiných volených zástupců obecní samosprávy či dalších úředních osob), pak se projevy těchto soukromých osob stávají součástí zasedání zastupitelstva a ztrácejí tak status projevů osobní povahy. Lze tedy uzavřít, že žádný právní předpis nebrání pořizování audiovizuálních záznamů z jednání zastupitelstva

a jejich následné zveřejnění ze strany veřejnoprávních subjektů, tak subjektů soukromoprávních.

Ovšem ten, kdo záznam pořizuje a následně jej zveřejní na internetu, musí splnit následující administrativní povinnosti. Především je povinen informovat subjekty údajů o zpracování jejich údajů a dále je dána povinnost oznámit prováděné zpracování registrací u Úřadu na ochranu osobních údajů. Na začátku pořizování záznamu je tak nutné přítomným osobám oznámit skutečnost, že bude pořizován audiovizuální záznam včetně toho, kdo záznam provádí a k jakému účelu (např. zveřejnění na webu obce nebo jiného, i soukromoprávního, subjektu za účelem informování veřejnosti). Registrace u Úřadu na ochranu osobních údajů se provádí elektronicky na webových stránkách Úřadu. Po zadání údajů může Úřad žádat upřesnění anebo zahájit správní řízení, v němž prověří zákonnost oznámeného zpracování údajů, pokud z oznámení vznikne důvodná obava, že při zpracování osobních údajů by mohlo dojít k porušení zákona.

Střet zájmů v praxi

Jeden ze členů zastupitelstva obce je osobou blízkou v určité záležitosti, o které se při veřejném zasedání zastupitelstva obce hlasovalo. Tento zastupitel se přihlašování nezdržel, neuvedl, že je osobou blízkou (v příbuzenském poměru) a k uvedenému bodu hlasoval.

Náš dotaz zní: s ohledem na § 83 Zákona o obcích (obecní zřízení) č. 128/2000 Sb., v platném znění, 1.) musí tento zastupitel oznámit k uvedené věci střet zájmů? 2.) může k tomuto bodu hlasovat? 3.) je usnesení v tomto případě platné, když jeho hlas bude při hlasování pro přijaté usnesení rozhodující?

Odpověď:

Ust. § 83 odst. 2 zákona o obcích sice stanoví povinnost členu zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, kte-

rý má danou záležitost projednávat, avšak nesplnění této povinnosti zákon žádným způsobem nesankcionuje. Pokud nastane situace předvídaná v § 83 odst. 2 zákona o obcích, může se zastupitelstvo maximálně usnést na tom, zda střet zájmů je dán či nikoliv. V žádném případě se však orgán obce nemůže usnést o vyloučení člena zastupitelstva z projednávání a rozhodování ve věci. Člen zastupitelstva se sice může v inkriminovaném bodě zdržet dobrovolně hlasování, ale pokud by přesto hlasoval, nelze rozhodně konstatovat nezákonnost tohoto rozhodnutí orgánu obce pouze pro (údajný) střet zájmů jednoho z hlasujících členů zastupitelstva ve smyslu § 83 odst. 2 zákona o obcích. Záleží proto pouze na morální a politické odpovědnosti člena zastupitelstva, zda skutečně hlasovat bude, či nikoliv.

Pro určité členy zastupitelstva (všichni uvolnění členové zastupitelstva a starosta obce a členové rady obce, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění) však platí úprava daná zákonem č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v platném znění. V případě neoznámení osobního zájmu na projednávání věci připadá v úvahu stíhání pro přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) zákona o střetu zájmů. Takový postup se však uplatní pouze pro zákonem vymezený okruh veřejných funkcionářů podle § 2 zákona o střetu zájmů.

Aktivní zastupitel

Prosím o odpověď na otázku týkající se docházky a dovolené. Je možné, aby zastupitel obce kontroloval docházku uvolněného starosty obce a čerpání jeho dovolené i rok zpětně? Prosím o odpověď, zda může jednotlivý zastupitel kontrolovat docházku a čerpání dovolené starosty. Je možné, aby záznamy kontroloval v rámci své činnosti kontrolní výbor?

Odpověď:

Podle § 119 odst. 3 písm. b) zákona o obcích kontrolní výbor kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Pod uvedené ustanovení lze podle mého názoru podřadit oprávnění kontrolního výboru ke kontrole o tom, zda byla řádně a v souladu se zákonem čerpána dovolená starosty.

Pokud jde o docházku, nutno podotknout,

že starosta není ve vztahu k obci v pracovním nebo jiném obdobném poměru a nevztahují se na něj tedy povinnosti typické pro zaměstnance dle zákoníku práce. Zákon nikde výslovně nestanoví, že starosta musí pobývat na obecním úřadě. Starosta je sice součástí obecního úřadu, zákon o obcích ani zákon o úřednících územních samosprávných celků však nestanoví ani pro zaměstnance obecního úřadu, aby byli přítomni na úřadě. To stanoví leda zákoník práce, který se vztahuje na úředníky, nikoli na starostu. Proto z povahy věci je kontrola docházky starosty podle mého názoru pojmově vyloučena. Starosta je však přímo odpovědný zastupitelstvu, měl by být proto schopen vždy prokázat obsah své pracovní

činnosti.

Odměny rozumnou měrou

Obracím se na Vás s žádostí o Váš právní názor. Mám problém s výkladem § 73 odst. 1) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Chceme vyplácet členům výboru odměnu jen v měsíci, kdy výbor zasedá. Je to možné?

Odpověď:

Záleží na tom, zda jsou členové výborů zastupitelstva obce, resp. komisi rady obce, zároveň členy zastupitelstva obce. Pokud tomu tak je, pak pro ně platí zásady pro odměňování členů zastupitelstva obce v souladu se zákonem o obcích a nařízením vlády č. 37/2003 Sb. a tudíž dle mého

názoru nelze v takovém případě poskytovat odměny pouze v měsíci, kdy výbory či komise zasedají.

Pakliže členové výboru nejsou členy zastupitelstva obce, použije se ust. § 84 odst. 2 písm. u) zákona o obcích, podle něhož je zastupitelstvu obce vyhrazena pravomoc rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů. Zákon zde nijak neomezuje časovou frekvenci peněžitého plnění (na rozdíl od členů zastupitelstva), lze je tak poskytovat čtvrtletně, pololetně, ročně, případně i v jiných časových intervalech.

Zákon o svobodném přístupu k informacím

Český právní řád garantuje právo na informace v čl. 17 Listiny základních práv a svobod. V odstavci pátém tohoto ustanovení je uložena povinnost státním orgánům a orgánům územní samosprávy přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, přičemž podmínky a provedení jsou stanoveny především zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění. V uplynulém období se obce potýkaly například s příliš obecně formulovanými žádostmi o informace, požadavky na vydání velkého množství informací, požadavky na poskytnutí informace, již obec nedisponuje atp.

Nadměrné vyhledání

Prosím o informaci, jakým způsobem by mělo být ze strany obce reagováno na písemný požadavek člena zastupitelstva, který s odvoláním na § 82 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), žádá o nahlédnutí a pořízení kopií „veškerých účetních dokladů a sestav za rok 2009 - 2014.“ Je na místě takové žádosti i přes uvedený široce pojatý rozsah požadovaných informací vyhovět (pomineme-li, že účetnictví obce nepochybně obsahuje i informace, jež nelze ani členovi zastupitelstva poskytnout, např. informace týkající se přenesené působnosti - výběru místních poplatků, správních poplatků či uložených pokut nebo při zvážení konkrétních okolností některé chráněné informace z personální oblasti - odměňování zaměstnanců)? Při osobní návštěvě byl zastupitel opakovaně vyzván o upřesnění svého požadavku (tedy o jaké konkrétní účetní doklady se mu jedná - zda např. listiny dokladující výdaje za investiční akce či jiné), což však bylo z jeho strany odmítnuto s odůvodněním, že trvá na všech dokladech za uvedené období a následně učinil v tomto směru písemnou žádost.

Dodávám, že rozhodně není naším úmyslem bezdůvodně upírat zastupiteli právo na přístup k informacím skutečně potřebným k výkonu jeho funkce. Pokud bychom se však měli výše uvedenou žádostí důsledně zabývat a vyřídit ji beze zbytku, muselo by nejprve dojít k oddělení dokumentů s již zmíněnými chráněnými informacemi, od „zbývajících“ dokumentů, poté bychom pořizovali kopie (přesto by se jednalo o kopie přinejmenším několika tisíců stran zpravidla formátu A4) pro následné předání zastupiteli. Takto maximálně vstřícný přístup stran uspokojení nároků podle § 82 písm. c) obecního zřízení by tak musel být zcela

nepochybně uplatněn jedině na úkor jiných obvyklých úředních a dalších činností obce (pozn. obec zaměstnává v současné době jednu úřednici na zkrácený pracovní úvazek, z členů zastupitelstva je pouze jeden pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněn, přičemž z povahy věci nelze na tuto činnost najmout např. externí pracovní sílu).

Odpověď:

Ve smyslu § 82 písm. c) zákona o obcích má člen zastupitelstva nárok na poskytnutí veškerých informací vypovídajících o výkonu samostatné působnosti obce a dále informací vypovídajících o výkonu přenesené působnosti svěřené zastupitelstvu obce. Vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení neobsahuje právní úpravu postupu při poskytování takových informací, užije se subsidiárně úprava obsažená v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen zákon).

V daném případě lze doporučit využít postupu podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona, tedy v případě, že je žádost formulována příliš obecně, písemně žadatele vyzvat, aby žádost upřesnil. Neupřesní-li žadatel žádost do 30 dnů ode dne doručení výzvy, bude rozhodnuto o odmítnutí žádosti. Bude vhodné k výzvě o upřesnění žádosti přiložit např. souhrnnou evidenci dokladů (např. výstup elektronicky vedeného účetnictví) s tím, aby žadatel upřesnil, které položky bude chtít poskytnout.

Pokud půjde o informace ze samostatné působnosti obce, které se přímo nevztahují k rozhodovací pravomoci zastupitelstva, nelze poskytnout ty údaje, jež jsou chráněny zvláštními zákony před zpřístupněním (např. osobní údaje, obchodní tajemství). V případě informací přímo se týkajících rozhodovací pravomoci zastupitelstva obce, je dán nárok zastupitele na poskytnutí i ta-

kových údajů. Proto některé dokumenty nebude možno poskytnout k nahlédnutí, ale bude nutno pořídit jejich kopie, v nichž nebudou patrný zákonem chráněné údaje. S tím souvisí otázka náhrady nákladů na poskytnutí informací. Žadatelé vznikne podle § 17 zákona povinnost uhradit náklady spojené s poskytnutím informací (i kdyby se mělo jednat o celý rozsah účetnictví). V případě, že bude obec za poskytnutí informace požadovat úhradu, je povinna tuto skutečnost písemně oznámit spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli tuto oznamovací povinnost, ztrácí nárok na úhradu nákladů. Poskytnutí informace je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, žádost se odloží.

Nečinný povinný subjekt

Prosím o informaci, jaké má žadatel další možnosti obrany proti nečinnosti povinného subjektu v případě, že povinný subjekt nevyřídí žádost o informaci ani na příkaz nadřízeného orgánu podle § 16a odst. 6 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím?

Odpověď:

V daném případě je na místě podání žaloby na ochranu proti nečinnosti podle § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění. Uvedený nástroj právní ochrany slouží mimo jiné právě k řešení situací, když nadřízený orgán na základě včasné stížnosti přikáže povinnému subjektu poskytnout informaci, avšak ten ve stanovené lhůtě nekoná, dál setrvává v nečinnosti a nerespektuje nadří-

zeným správním orgánem stanovené lhůty. Žaloba se podává u krajského soudu, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.

V případě, že by nebylo respektováno vykonatelné rozhodnutí soudu, uloží soud v rámci výkonu rozhodnutí za porušení

povinnosti povinnému subjektu pokutu až do výše 100 000 Kč. Nesplní-li povinný ani poté vykonávané rozhodnutí, ukládá mu soud na návrh oprávněného další přiměřené pokuty.

Vedle uvedeného prostředku právní ochrany se nabízí možnost iniciace mimořádné kontroly ze strany nadřízeného správního

orgánu v rámci výkonu jeho dozorčích a kontrolních oprávnění.

Popsané jednání úředních osob může rovněž zakládat trestněprávní odpovědnost (přechin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku).

Regulační pravomoci obce: obecně závazné vyhlášky

Pravomoc obce vydávat obecně závazné vyhlášky je stanovena v čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR. Podle tohoto článku mohou zastupitelstva obcí v mezích své samostatné působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky. Ústavní princip zakotvený v čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanoví, že povinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních lidských práv a svobod. Oprávnění obce vydávat obecně závazné vyhlášky je pak konkretizováno v zákoně o obcích, zejména v jeho ustanovení § 10, podle něhož může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.

Stop podomnímu prodeji

Prosím o radu, jak regulovat podomní prodej. Na základě informací v médiích jsem zkoušel hledat na webu ministerstva vnitra a nenašel jsem žádný návod. Dále prosím o informaci, jak umísťovat informaci o tomto zákazu (dopravní značení apod.). Toto řešení chceme přijmout koordinovaně se všemi obcemi našeho mikroregionu.

Odpověď:

Podomní a pochůzkový prodej je možné ze strany obcí regulovat nařízením vydaným v souladu s § 102 odst. 2 písm. d) zákona o obcích. V těchto nařízeních lze uvedené aktivity buď výslovně zakázat, nebo vymezení tržní místa na území obce, na nichž výlučně je možno realizovat nabídku či prodej zboží nebo nabídku či poskytování služeb mimo provozovnu určenou k tomuto účelu

kolaudačním rozhodnutím. V důsledku takového omezení již nelze tento druh prodeje uskutečňovat na jiných místech, tedy ani u jednotlivých domů či bytů.

Informaci o takovém zákazu nebo omezení nelze umísťovat na dopravní značení, tedy ani např. na značení obsahující název obce. Naproti tomu zřejmě lze k takovému účelu jiná vhodná místa, např. sloupky veřejného osvětlení apod.

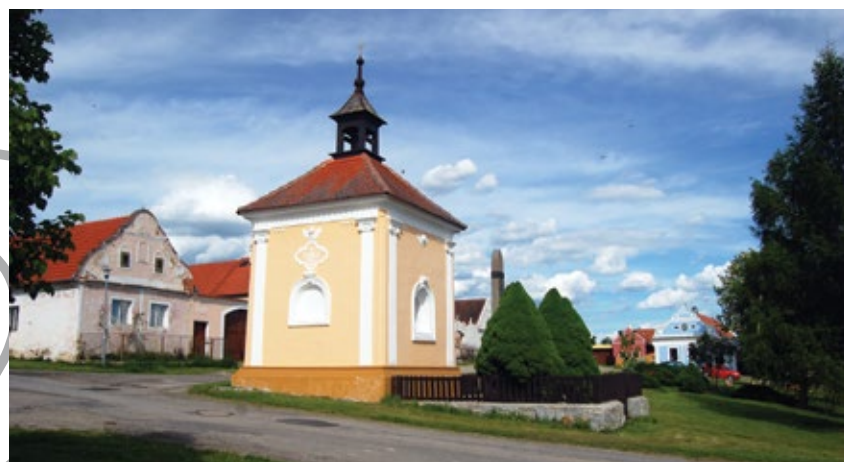
Výběr dalších dotazů právní poradny

Kdo zodpovídá za úraz?

Aby obec uspořila nějaké peníze, tak jsme přistoupili na návrh místostarostky a zakoupili jsme několik herních prvků pro „dětské hřiště“, ale bez osvědčení. Domluvili jsme se na tom, že to hřiště bude umístěno ve dvoře obecního domu, který budou mít v pronájmu místní hasiči, kteří se tu starají prakticky o všechno. Dnes jsem se ale dozvěděl, že když se stane nějaký úraz dítěti, tak odpovědný jsem já jako starosta, protože pozemek je obecní i když je plocha pronajata hasičům. Je to pravda? Dá se nějakým způsobem za odpovědnost převést na naše hasiče?

Odpověď:

V žádném případě nedoporučuji instalaci a provoz herních prvků bez řádné certifikace. Základní požadavky na vybavení dětských hřišť jsou obsaženy v normách ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177, jež představují mimo jiné kvalifikované doporučení instalace herních prvků vzhledem k předvídatelným rizikům a přispívají ke zvýšení bezpečnosti prostor určených ke hře dětí. V případě vzniku škody způsobené na hřišti se vždy zkoumá příčina škody. Jestliže by příčinou škody (úrazu) byl nevyhovující technický stav herních prvků, odpovědnost za škodu by nesl provozovatel hřiště, v tomto případě tedy obec (bez ohledu na to, že je hřiště provozováno na pozemku ve vlastnictví jiného subjektu). Nutno upozornit na skutečnost, že vědomé provozování dětského hřiště bez řádné certifikace s sebou nese riziko v rovině občan-



skoprávní (možná náhrada škody v řádech milionů korun v případě vzniku vážné újmy na zdraví), přičemž nelze vyloučit ani odpovědnost v rovině trestněprávní.

Je samozřejmě, že k úrazu na dětském hřišti může dojít kdykoliv (a provozovatel pochopitelně nemůže nést odpovědnost za všechny vzniklé úrazy), ale nikdy by příčinou úrazu neměl být nedostatečný technický stav hřiště – zde se provozovatel, jak výše uvedeno, odpovědnosti za škodu zprostit nemůže.

Oznámení o příjmech

Uvádí neuvolněný člen rady v oznámení o příjmech, darech a závazcích dle § 11 a 12 odst. 2 zákona č. 159/2006 Sb. i příjmy ze závislé činnosti u svého zaměstnavatele?

V definici je uvedeno, že za peněžitý příjem se nepovažuje plat, odměna atd., není zde však uvedena mzda.

Odpověď:

Ano, podle mého názoru – samozřejmě pokud jsou splněny další podmínky uvedené v ust. § 11 zákona č. 159/2006 Sb. – je veřejný funkcionář povinen oznámit mimo jiné také mzdu jako svůj peněžitý příjem. Právě proto, jak je v dotazu správně uvedeno, že mzda není obsažena ve výčtu příjmů, které se nepovažují za peněžitý příjem nebo jinou majetkovou výhodu ve smyslu tohoto zákonného ustanovení.

*Rubriku připravila
Mgr. Lenka Sršňová*



Projekt Rok v obci vstupuje do finále

Své výstupy představí na závěrečných seminářích ve všech krajích už během září a října. „Naším cílem je usnadnit a zefektivnit práci starostů a zastupitelů malých obcí“, říká Jan Sedláček, 3. místopředseda SMS ČR.

Jedním z výstupů je **Studie individuálních schopností starosty**, která prostřednictvím rozsáhlého průzkumu a sesbírání informací od více než tisícovky starostů a místostarostů mapuje jejich práci a problémy. Na základě dat uvedených ve Studii byly zpracovány **Rukověť starosty** a **konceptní návrh legislativních změn**. Rukověť starosty se skládá ze tří částí – první z nich je přehled práv a povinností, které se týkají obcí I. typu, druhou je soubor typických postupů k řešení „životních situací“ starosty (např. odchyt psů, tvorba rozpočtu, řešení stížností apod.) a třetí část obsahuje na 60 vzorových dokumentů (např. ke kácení dřevin, pracovněprávním vztahům, plán zimní údržby, konkurz na ředitele školy apod.). Tyto informace budou také umístěny na **portálu Rok v obci**, který souběžně vzniká. Zde budou tyto dokumenty ve formě umožňující vyplnění a tisk. K takto upraveným dokumentům je možno se vrátit a případně je dále upravit.

Součástí portálu bude i **online hlídač termínů**. Jedná se o aplikaci, která bude upozorňovat zaregistrované zájemce jak na důležité obecní termíny (např. odevzdání výkazů o produkci odpadů do ISPOP apod.), tak i na uživatelem zadané termíny a bude rovněž fungovat na chytrých mobilních telefonech. Na seminářích budou pří-

tomní zástupci dodavatele portálu i zaměstnanci projektu, kteří zájemcům pomohou s instalací online hlídače termínů do mobilního telefonu i s registrací na portál.

Další užitečnou součástí portálu je i **právní poradna, dobrá praxe z obcí a menších měst, diskusní fórum či sekce článků ke třinácti oblastem činnosti na obci** (např. životní prostředí, místní komunikace, školství, sociální oblast, krizové řízení apod.), jejichž autory jsou odborníci z praxe. Portál najdete na adrese www.rokvobci.cz

Výše avizované semináře proběhnou ve všech krajských městech, a to v těchto termínech:

3. 9. 2015	Olomouc
8. 9. 2015	České Budějovice
10. 9. 2015	Brno
22. 9. 2015	Hradec Králové
23. 9. 2015	Pardubice
29. 9. 2015	Praha
30. 9. 2015	Liberec
1. 10. 2015	Ústí nad Labem
6. 10. 2015	Karlovy Vary
7. 10. 2015	Plzeň
8. 10. 2015	Jihlava
12. 10. 2015	Ostrava
13. 10. 2015	Zlín

Během první části semináře budou probíhat praktické ukázky práce s portálem, registrace zájemců na portál, potřebná k využití všech jeho schopností (možnosti) a instalace aplikace online hlídač termínů na mobilní telefony. Po obědě bude následovat blok krajských představitelů, informace k dalším výstupům projektu a přednáška na téma **Zadávání veřejných zakázek a související trestněprávní rizika** v podání Jakuba Blažka, včetně navazující diskuze.

Děkujeme všem starostům a místostarostům, kteří svou účastí v dotazníkovém šetření přispěli k identifikaci problémů malých obcí a zveme všechny starosty, místostarosty a zastupitele obcí I. typu na výše popsané semináře.

V předstihu před seminářem ve Vašem kraji dostanete do obecních mailových schránek pozvánky s upřesněným programem a přihlašovacím formulářem. Pokud by se tomu tak náhodou nestalo, můžete se přihlásit na adrese zencakova@smscr.cz

Projekt je realizován s podporou OP LZZ, registrační číslo projektu CZ.1.04/4.1.00/B6.00044



OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST



PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz



Díky projektu Sdružení místních samospráv obce prohloubí spolupráci a podpoří místní partnerství

Obce, které již delší dobu rozvíjejí partnerství v rámci místních akčních skupin (MAS), se čím dál více zapojují do územní spolupráce. Cílem jsou nejen společné projekty funkčních partnerství, ale především šetrnější nakládání s veřejnými prostředky. Pomyslným jízdním řádem budou „strategie spolupráce obcí“. Obce budou mít k dispozici i kuchařku nápadů z České republiky i ze zemí Evropské unie. To vše díky prostředkům z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, z něhož je hrazen projekt Sdružení místních samospráv ČR s názvem „MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů.“ Dosud

se do něj zapojilo celkem 72 regionálních partnerství z deseti krajů celé země. Z průběžných výstupů projektu vyplývá, že oblast spolupráce obcí nebyla dosud nikterak prioritní. To se však díky projektu SMS ČR mění. Jak již bylo řečeno, MAS totiž zpracovávají vedle strategií pro úspěšné čerpání dotací z eurofondů také zcela nové „strategie spolupráce obcí“ (SSO).

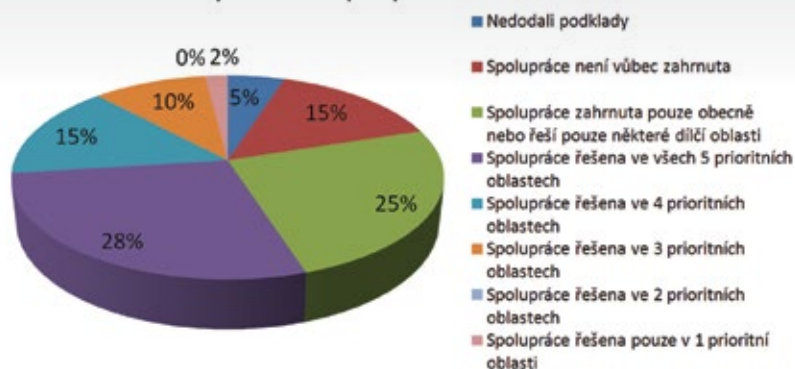
Strategie MAS často neobsahovaly oblast spolupráce

V současné době běží analýzy strategií MAS zapojených do projektu, a to pod vedením Středomoravské agentury roz-

voje venkova, která vytvořila metodiku pro zpracování strategií ke spolupráci obcí na platformě MAS. „Z dosavadních výsledků vyplývá, že dokonce 15% MAS nemá ve strategii zahrnutou oblast spolupráce obcí vůbec. Dalších 25% MAS ji řeší pouze velmi obecně nebo jen dílčí oblasti. To nás docela překvapilo,“ uvedla Hana Slováková ze SMARV. „Naopak spolupráci obcí ve všech v pěti tématech, na které se projekt zaměřuje, řeší 28% MAS,“ dodala analytička.

Jak již bylo naznačeno, projekt SMS ČR předpokládá budoucí spolupráci obcí na půdorysu MAS především v pěti vybra-

Vyhodnocení spolupráce obcí v MAS



ných tématech – odpadech, školství, dopravě, zaměstnanosti a protipovodňových opatřeních, přičemž každá zapojená MAS si pro své obce zvolila mix trojice z nich. Situace je o to náročnější, neboť pro oblast spolupráce obcí dosud existuje v České republice jen velmi málo metodických materiálů.

Projekt SMS ČR se od nich liší zejména v tom, že se snaží aplikovat poznatky získané v regionech, ať už při kulatých stolech nebo prostřednictvím anket a průzkumů mezi starosty, přímo do praxe, a to na základě dlouhodobých zkušeností s fungováním místních partnerství. „Každá MAS si připravuje vlastní dokument Strategie spolupráce obcí. Chceme, aby to nebylo teoretizování, nebo soubory dat, ale souhrn praktických poznatků při práci v regionech a návrhy na konkrétní zlepšení,“ řekl Tomáš Šulák ze SMARV. „V průzkumech jsme oslovovali nejen starosty, ale také podnikatele a zástupce neziskových organizací i další veřejnost, aby i oni zhodnotili, jak vnímají dosavadní spolupráci obcí a uvedli, kam ji chtějí posunout,“ dodal.

Mnoho problémů v regionu může být vyřešeno právě díky kvalitně nastavené spolupráci místních samospráv a jejich obecních úřadů navzájem k čemuž lze využít již osvědčenou platformu MAS, které začaly vznikat v tuzemsku ve velkém zhruba před deseti lety. Strategie spolupráce obcí v místních akčních skupinách je dokument, který doplňuje a upřesňuje integrovanou strategii rozvoje území MAS (dle nové terminologie Strategie komunitně vedeného místního rozvoje – SCLLD) o dosud opomíjenou dimenzi spolupráce obcí v MAS. „Smyslem strategie spolupráce obcí je popsat a stanovit tematické oblasti a formy spolupráce obcí tak, aby byl zajištěn efektivnější výkon veřejné správy a samosprávy v daném území. K definici forem spolupráce budou sloužit tzv. „šablony spolupráce“, které stanoví, jakých podob může spolupráce v praktické rovině nabývat,“ uvedl tajemník Sdružení místních samospráv Tomáš Chmela.

„Zaměřujeme se především na lokální problémy, u kterých je reálné, že budou v následujícím období řešeny. Není nutné

„stavět vzdušné zámky“ nebo složité konstrukce. Většina starostů již dokáže za léta svého působení vyhodnotit, do jaké míry se skutečně naplňují strategické plány,“ doplnil 1. místopředseda Sdružení místních samospráv Radim Sršeň.

Území MAS ve vztahu k území ORP

Dalším okruhem mapování předpokládá spolupráce obcí byla analýza území MAS ve vztahu k mikroregionům, resp. dobrovolným svazkům obcí (DSO) a zejména správním obvodům obcí s rozšířenou působností (ORP). „Pomocí mapového programu byly vytvořeny mapky pro každou MAS – v kontextu ORP a pro zájemce také mapky MAS v kontextu DSO. Z hlediska územního vztahu MAS a ORP vyplynulo, že území pouze 3 ze 72 MAS plně kopírují území jednoho ORP. Jedná se o Společnost pro rozvoj Humpolecka, MAS Hranice a MAS Střední Povltaví,“ uvedla Hana Slovácová. Největší počet MAS zasahuje do dvou území ORP. Velká skupina MAS ovšem náleží do tří a více ORP. MAS Brána Brněnska dokonce zasahuje do území osmi ORP.

kategorie MAS zasahující do	počet MAS
1 území ORP	15
2 území ORP	24
3 území ORP	14
4 území ORP	11
5 území ORP	6
více území ORP	2

Odborníci ze SMARV také zjišťovali typologii MAS, zda zahrnují nebo nezahrnují obec (město) s rozšířenou působností. Dle této typologie vznikly 3 kategorie MAS:

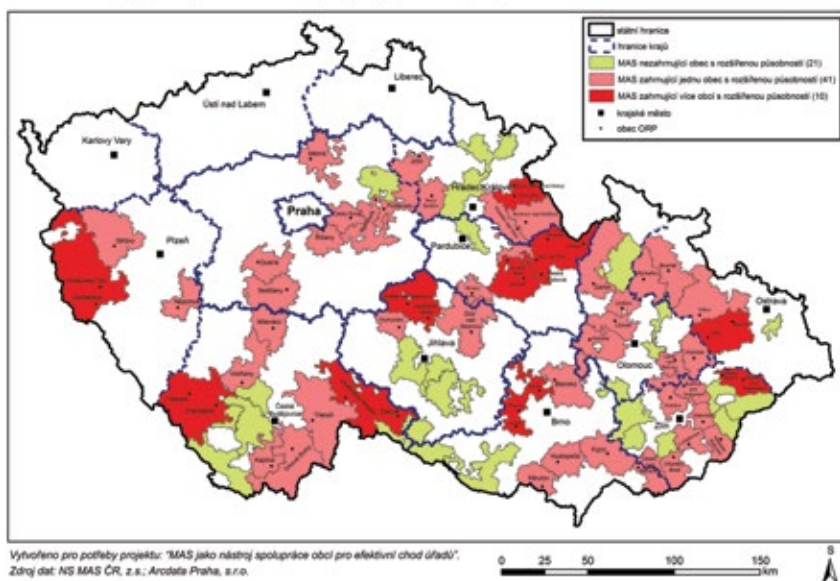
- 21 MAS na svém území nemá obec s rozšířenou působností – „ryze venkovská MAS“
- 41 MAS s jednou obcí s rozšířenou působností – největší skupina
- 10 MAS s více obcemi s rozšířenou působností – nejmenší skupina

„Výše uvedená data potvrdila, že správní obvody ORP jsou umělými celky, zatímco skutečné partnerství veřejné správy, podnikatelské sféry a neziskového sektoru v místních akčních skupinách se vytvářelo díky metodě LEADER „zdola nahoru“ zcela napříč správními regiony. Tuto skutečnost považujeme za výborný startovací bod pro další rozvoj spolupráce obcí v nejrůznějších podobách,“ zhodnotil první výstupy z projektu Šulák.

Nové manuály k efektivnímu chodu venkovských úřadů

Kromě metodiky a konzultací Strategií spolupráce obcí na platformě MAS, které jsou jedním z odborných výstupů projektu „MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů“, připravuje SMARV ve spolupráci s Univerzitou Palackého Olomouc také studii současného výkonu veřejné

Typologie MAS zapojených do projektu SMS dle ORP



správy a návrh na zvýšení její efektivity. SMARV rovněž shrnuje příklady dobré praxe z ČR a celé EU a s právníky připravuje i legislativní návrhy pro efektivnější chod úřadů s využitím konceptu MAS.

Přijetí Strategii spolupráce obcí bude doprovázet uzavření tzv. paktu spolupráce v jednotlivých zapojených MAS. Všechny dosavadní poznatky budou shrnuty v srpnu a zajiří na 72 kulatých stolech starostů

z MAS figurujících v projektu. Výstupy projektu budou rovněž prezentovány na podzim na sedmi regionálních konferencích organizovaných Sdružením místních samospráv.



PODPORUJEME
VAŠI BUDOUČNOST
www.esfcr.cz

Projekt je podpořen z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Reg. č. projektu: CZ.1.04/4.1.00/B6.00043.

Téma



Cena naděje pro živý venkov 2015

Cena naděje pro živý venkov je ocenění, které je každoročně udělováno za živý spolkový a společenský život v obci, a to v rámci soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova. Sdružení místních samospráv ČR je garantem tohoto ocenění a vítěze odměňuje částkou 100 tisíc korun.

Myšlenka vzniku tohoto ocenění má kořeny již v období zrodu Sdružení místních samospráv ČR. Byla motivována ideou naděje a občanské společnosti, jejímiž nositeli nejsou hmotné statky venkova nýbrž konkrétní lidé, kteří osud venkova aktivním způsobem vezmou do svých rukou. Tito lidé, občané z venkovských regionů, jsou často iniciátory společenských akcí a organizátory spolkového života na venkově. Mnohdy s minimem prostředků, ale s dostatkem vlastního entusiasmů, se zapojují do pomoci spoluobčanům, práce s dětmi a mládeží, péči o krajinný ráz venkova, regionální osvětu apod. Cena, kterou obce získávají za spolkový a společenský život, je udělována od roku 2009. Je tak jednou z nejmladších cen zařazených v soutěži Vesnice roku

Hodnocení je založené na bodování a zároveň na osobním hodnocení jednotlivého člena komise. Oceňují to, jak konkrétní lidé mnohdy s minimem prostředků, ale s dostatkem nadšení ovlivňují svým aktivním postojem život v obcích, jak pracují s dětmi, ale i se seniory. Posuzují, jaké podmínky pro takového spolkové a občanské aktivity vytváří vedení obcí. Na základě bodového zisku a dalšího hodnocení je pak Předsednictvem našeho sdružení vybrán celkový vítěz, který získá 100 tisíc korun.

Odměna ve výši 100 tisíc korun je určena pro spolky, které v obci působí. O jejím rozdělení rozhoduje zastupitelstvo vítězné obce.

Nyní uvádíme krajské vítěze Ceny naděje pro živý venkov, kteří získávají diplom SMS ČR a postupují do celostátního kola:

Všem krajským vítězům blahopřejeme!



Kraj	Obec
Středočeský kraj	Psáry
Jihočeský kraj	Drahonice
Jihomoravský kraj	Výrovce
Karlovarský kraj	Dolní Rychnov
Královéhradecký kraj	Konecchlumí
Liberecký kraj	Osečná
Moravskoslezský kraj	Štěbořice
Olomoucký kraj	Rapotín
Pardubický kraj	Morašice
Plzeňský kraj	Záchlumí
Ústecký kraj	Jetřichovice
Kraj Vysočina	Police
Zlínský kraj	Vítonice



Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Přátné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 9. 8. 2015, 4/2015, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Informační zpravodaj SMS ČR je výstupem projektu Ochrana zájmů a servis malým obcím pro udržitelný rozvoj venkova v roce 2015. Dotace na tento projekt byla poskytnuta ze zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj. Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Tomáš Chmela, ÚDU AVČR.